

شاخص‌های عمده نیروی انسانی استان فارس

در سال ۱۳۹۹

مرکز آموزش و پژوهش‌های اقتصادی و اجتماعی اتاق بازرگانی شیراز

گزارش شماره ۰۱/۲۰

سال ۱۴۰۰

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس	گزارش	کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰
		تاریخ:

موضوع گزارش:	
شاخص‌های عمده نیروی انسانی استان فارس در سال ۱۳۹۹	
تاریخ ارائه: ۱۴۰۰/۰۷/۱۷	تنظیم کننده: نجمه ایزدی

- مقدمه

نیروی انسانی یکی از مهم‌ترین عوامل تولید است که از طریق مشارکت در تولید چه به لحاظ فیزیکی و چه مدیریتی و تکنولوژیکی نقش بسیار برجسته‌ای را در روند تولید ایفا می‌نماید؛ به طوری که به جرات می‌توان گفت جوامعی که موفق شده‌اند از طریق برنامه‌ریزی صحیح و متکی بر اصول و ضوابط علمی، نیروی انسانی کارآمد به وجود آورند، به خوبی بر کمیابی‌های ناشی از دیگر عوامل تولید غالب آمده و اوضاع اقتصادی مطلوبی برای خود فراهم نموده‌اند. نیروی کار نه تنها به عنوان عامل رشد اقتصادی، بلکه عامل اساسی در توسعه و ایجاد ثروت ملل محسوب می‌گردد و بازار کار نقش مهمی در توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی کشورها به عهده دارد. بنابراین ایجاد سیاست‌های مناسب در تنظیم روابط کار و تعادل بین عرضه و تقاضای نیروی کار می‌تواند در ایجاد شغل و کاهش بیکاری و متعاقباً افزایش رشد اقتصادی و کاهش تورم نقش بسزایی داشته باشد.

- نرخ بیکاری و مشارکت اقتصادی

- نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان فارس در سال ۱۳۹۹، ۷.۷ درصد بوده که نسبت به سال قبل ۰.۳ درصد کاهش یافته است. نرخ بیکاری جمعیت ده ساله و بیشتر کل کشور در سال ۱۳۹۹ معادل ۹.۶ درصد بوده که از نرخ بیکاری استان فارس ۱.۹ درصد بیشتر است.
- نرخ مشارکت اقتصادی جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان فارس در ۱۳۹۹، حدود ۳۸.۱ درصد بوده که نسبت به سال قبل ۴ درصد کاهش یافته است. نرخ مشارکت اقتصادی کل کشور در مدت مذکور معادل ۴۱.۳ درصد بوده که از رقم مشابه در استان فارس ۳.۲ درصد بیشتر است.

جدول ۱: مقایسه نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری کل کشور و استان فارس - جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر ۹۹-۱۳۹۴

کشور						استان						شاخص
۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۹	۱۳۹۸ ^۱	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	
۴۱.۳	۴۴.۱	۴۰.۵	۳۹.۷	۳۹.۴	۳۸.۱	۳۸.۱	۴۲.۱	۴۰.۲	۳۹.۹	۳۷	۳۷	نرخ مشارکت اقتصادی
۹.۶	۱۰.۷	۱۲.۱	۱۲.۱	۱۲.۴	۱۱	۷.۷	۸	۸.۹	۱۰.۸	۱۱.۴	۱۲.۱	نرخ بیکاری

منبع: مرکز آمار ایران

^۱ از سال ۱۳۹۸ نتایج طرح آمارگیری نیروی کار بر اساس پیش‌بینی جمعیت ۱۵ ساله و بیش تر است.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس	گزارش	کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰
		تاریخ:

- نرخ بیکاری در استان فارس در سال‌های ۹۹-۱۳۹۴ روند نزولی طی کرده و از ۱۲.۱ در صد به ۷.۷ درصد رسیده است. نرخ بیکاری کل کشور تا سال ۱۳۹۵ افزایشی بوده و پس از آن نزولی گردیده است.
- نرخ مشارکت اقتصادی استان در سال ۱۳۹۹، نزولی گردیده و از ۴۲.۱ درصد در سال ۱۳۹۸ به ۳۸.۱ درصد در سال ۱۳۹۹ رسیده است.

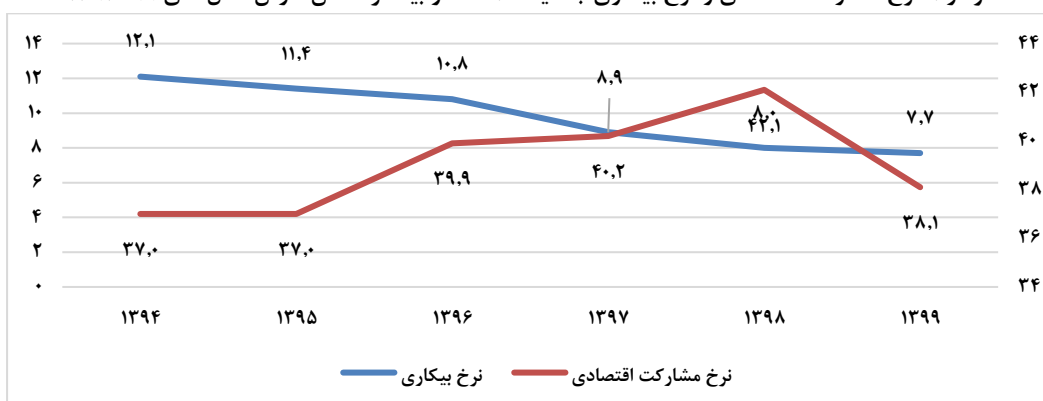
جدول ۲: نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری کل کشور و استان فارس در سال ۱۳۹۹- جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر

شاخص	استان				کشور			
	بهار	تابستان	پاییز	زمستان	بهار	تابستان	پاییز	زمستان
نرخ مشارکت اقتصادی	۳۷.۹	۳۹.۱	۳۷.۷	۳۷.۷	۴۱	۴۱.۸	۴۱.۴	۴۰.۹
نرخ بیکاری	۶.۶	۸.۵	۹.۴	۷.۴	۹.۸	۹.۵	۱۰.۶	۹.۷

منبع: مرکز آمار ایران

- در مورد داده‌های کشوری، نرخ مشارکت و بیکاری از ثبات بیشتری برخوردار بوده است.
- متوسط نرخ مشارکت استان فارس در دوره مورد بررسی ۳۹.۱ درصد بوده که از متوسط کشور (۴۰.۵ درصد) در حدود ۱.۴ واحد کمتر می‌باشد.
- متوسط نرخ بیکاری استان فارس در دوره مورد بررسی ۹.۸ درصد بوده که از متوسط کشور (۱۱.۳ درصد) در حدود ۱.۵ واحد کمتر می‌باشد.

نمودار ۱: نرخ مشارکت اقتصادی و نرخ بیکاری جمعیت ۱۰ ساله و بیشتر استان فارس- سال‌های ۹۹-۱۳۹۴

منبع: مرکز آمار ایران

- نرخ مشارکت استان فارس در سال ۱۳۹۹ در میان مردان ۶۷.۱ درصد و در میان زنان ۹.۶ درصد بوده که نرخ مشارکت مردان بسیار بالاتر می‌باشد.
- در سال ۱۳۹۹، نرخ مشارکت اقتصادی مردان در کل کشور ۶۸.۷ درصد است که از نرخ مشارکت اقتصادی مردان در استان فارس ۱.۶ واحد درصد بیشتر می‌باشد. همچنین نرخ مشارکت اقتصادی زنان کل کشور (۱۳.۹ درصد) ۴.۳ واحد درصد از نرخ مشارکت اقتصادی زنان استان فارس بالاتر است.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس	گزارش	کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰
		تاریخ:

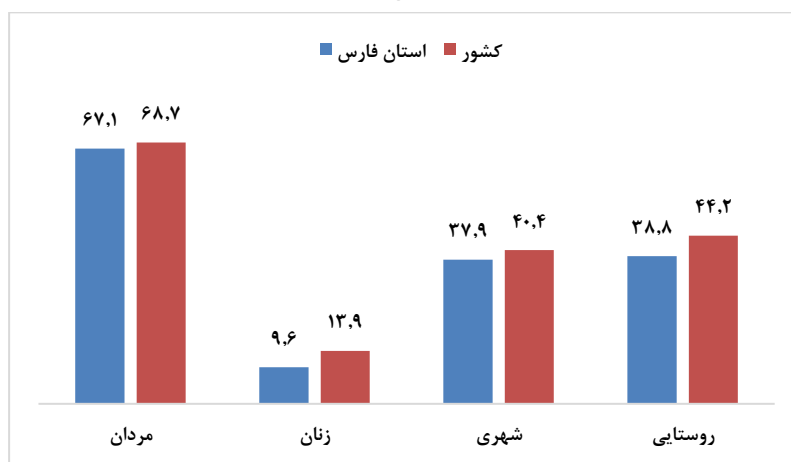
- نرخ مشارکت اقتصادی استان فارس در سال ۱۳۹۹ در مناطق شهری ۳۷.۹ درصد و در مناطق روستایی ۳۸.۸ درصد می‌باشد.
- در سال ۱۳۹۹، نرخ مشارکت اقتصادی مناطق شهری کل کشور ۴۰.۴ درصد و در مناطق روستایی ۴۴.۲ درصد می‌باشد. نرخ مشارکت اقتصادی مناطق شهری و روستایی کل کشور به ترتیب ۲.۵ و ۵.۴ درصد از مناطق شهری و روستایی استان فارس بیشتر است.

جدول ۳: نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس و مناطق کشور و استان - جمعیت ده ساله و بیشتر-۹۹-۱۳۹۴

شاخص	استان						کشور					
	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴
مردان	۶۳.۶	۶۳/۷	۶۴.۲	۶۵.۶	۶۵.۶	۶۷.۱	۶۲.۲	۶۳/۷	۶۴.۱	۶۴	۶۶	۶۸.۷
زنان	۱۰.۹	۱۵	۱۵.۷	۱۴.۲	۱۰.۸	۹.۶	۱۳.۲	۱۴/۳	۱۵	۱۴.۹	۱۴.۲	۱۳.۹
شهری	۳۶.۴	۳۹/۱	۳۹.۷	۳۹.۸	۳۸.۸	۳۷.۹	۳۷.۴	۳۸/۹	۳۹.۳	۳۹.۱	۴۰.۲	۴۰.۴
روستایی	۲۸.۱	۴۰/۷	۴۳.۱	۴۱.۳	۴۰.۳	۳۸.۸	۴۰.۱	۴۱	۴۰.۶	۴۰.۶	۴۳.۶	۴۴.۲

منبع: مرکز آمار ایران

نمودار ۲: نرخ مشارکت اقتصادی به تفکیک جنس و مناطق شهری و روستایی استان فارس و کشور - جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان فارس سال ۱۳۹۹

منبع: مرکز آمار ایران

- نرخ بیکاری استان فارس در سال ۱۳۹۹ در میان مردان ۶.۳ درصد و در میان زنان ۱۷.۱ درصد بوده که از نرخ بیکاری مردان بسیار بالاتر می‌باشد.
- در سال ۱۳۹۹، نرخ بیکاری مردان در کل کشور ۸.۴ درصد است که از نرخ بیکاری مردان در استان فارس ۲.۱ واحد درصد بیشتر می‌باشد. همچنین نرخ بیکاری زنان کل کشور (۱۵.۷ درصد) ۱.۴ واحد درصد از نرخ بیکاری زنان استان فارس پایین تر است.
- نرخ بیکاری استان فارس در سال ۱۳۹۹ در مناطق شهری ۹.۲ درصد و در مناطق روستایی ۳.۵ درصد می‌باشد.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس	گزارش	کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰
		تاریخ:

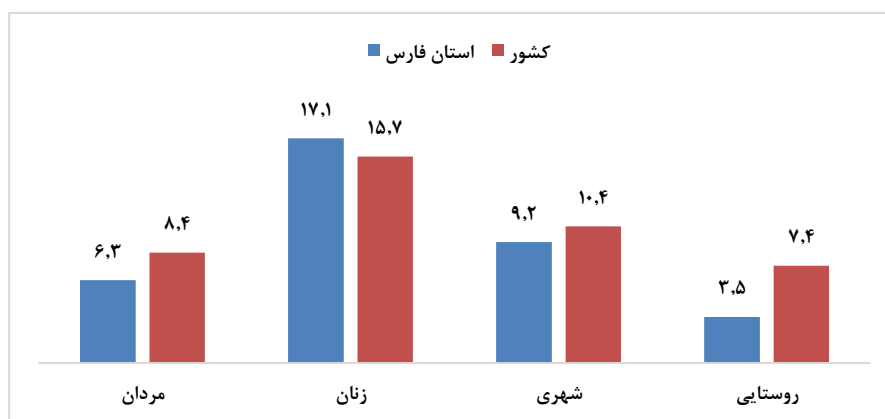
- در سال ۱۳۹۹، نرخ بیکاری مناطق شهری کل کشور ۱۰.۴ درصد و در مناطق روستایی ۷.۴ درصد می‌باشد. نرخ بیکاری مناطق شهری و روستایی کل کشور به ترتیب ۱.۲ و ۳.۹ درصد از مناطق شهری و روستایی استان فارس بیشتر است.

جدول شماره ۴: نرخ بیکاری به تفکیک جنس و مناطق کشور و استان - جمعیت ده ساله و بیشتر - ۹۸-۱۳۹۳

شاخص	استان						کشور					
	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴	۱۳۹۹	۱۳۹۸	۱۳۹۷	۱۳۹۶	۱۳۹۵	۱۳۹۴
مردان	۶.۳	۷.۱	۷.۶	۸.۷	۹.۱	۹.۳	۸.۴	۹	۱۰.۴	۱۰.۲	۱۰.۵	۱۰.۴
زنان	۱۷.۱	۱۲.۸	۱۵.۲	۲۰	۲۲.۳	۱۹.۴	۱۵.۷	۱۷.۵	۱۸.۹	۱۹.۸	۲۰.۷	۱۹.۸
شهری	۹.۲	۹.۱	۱۰.۴	۱۲.۶	۱۲.۶	۱۲.۲	۱۰.۴	۱۱.۸	۱۳.۵	۱۳.۴	۱۳.۷	۱۳.۴
روستایی	۳.۵	۵.۲	۵	۶.۴	۸.۸	۸.۱	۷.۴	۷.۴	۷.۹	۸.۲	۸.۹	۸.۲

منبع: مرکز آمار ایران

نمودار ۳: نرخ بیکاری به تفکیک جنس و مناطق شهری و روستایی استان فارس و کشور - جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر استان فارس سال ۱۳۹۹

منبع: مرکز آمار ایران

اشتغال -

- استان فارس در سال ۱۳۹۹ حدود ۵.۷ درصد از شاغلان جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر کشور را به خود اختصاص داده که نسبت به سال گذشته ۰.۳ درصد کاهش داشته است. در مجموع تعداد شاغلان کل استان فارس و کشور در سال ۱۳۹۹ نسبت به سال قبل از آن کاهش یافته است.
- از مجموع جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیشتر استان ۸۸.۶ درصد مردان و ۱۱.۴ درصد را زنان تشکیل داده اند. با توجه به آمار سال ۱۳۹۸، سهم مردان از اشتغال در سال ۱۳۹۹، ۳.۳ درصد افزایش و سهم زنان به همین میزان کاهش یافته است.

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس	گزارش	کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰
		تاریخ:

- از مجموع جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیشتر کشور ۸۴.۳ درصد مردان و ۱۵.۷ درصد را زنان تشکیل داده اند. با توجه به آمار سال ۱۳۹۸، سهم مردان از اشتغال در سال ۱۳۹۹، ۲.۱ درصد افزایش و سهم زنان به همین میزان کاهش یافته است.
- سهم استان فارس از کل جمعیت بیکار کشور در سال ۱۳۹۹، ۴.۵ درصد می باشد که نسبت به سال قبل ۰.۱ افزایش داشته است.
- سهم جمعیت شاغل در مناطق شهری استان فارس در سال ۱۳۹۹ حدود ۷۳ درصد بوده که ۵.۶ درصد شاغلان شهری کل کشور را تشکیل می دهد. این مقادیر برای سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۷۰.۸ و ۵.۸ درصد بوده است.
- سهم جمعیت شاغل در مناطق روستایی استان فارس در سال ۱۳۹۹ حدود ۲۷ درصد بوده که ۶ درصد شاغلان روستایی کل کشور را تشکیل می دهد. این مقادیر برای سال ۱۳۹۸ به ترتیب ۲۹.۲ و ۶.۶ درصد بوده است.

جدول ۵: جمعیت شاغل ۱۵ ساله و بیشتر به تفکیک جنس و مناطق - ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

۱۳۹۹		۱۳۹۸		عنوان / سال
کشور	استان	کشور	استان	
۲۳۲۶۳۰۴۷	۱۳۳۲۴۱۷	۲۴۲۷۳۵۱۷	۱۴۵۵۶۱۴	جمعیت شاغل
۲۴۷۴۰۶۳	۱۱۱۱۰۰	۲۸۹۳۵۸۸	۱۲۵۹۱۶	جمعیت بیکار
۱۹۶۰۵۳۷۴	۱۱۸۰۷۰۱	۱۹۹۵۲۹۹۲	۱۲۴۱۸۲۰	مردان شاغل
۳۶۵۷۶۷۳	۱۵۱۷۱۷	۴۳۲۰۵۲۵	۲۱۳۷۹۴	زنان شاغل
۱۷۲۶۹۹۵۵	۹۷۲۱۱۳	۱۷۸۴۰۲۰۳	۱۰۲۹۹۸۵	شاغلان شهری
۵۹۹۳۰۹۲	۳۶۰۳۰۴	۶۴۳۳۳۱۵	۴۲۵۶۲۹	شاغلان روستایی

منبع: مرکز آمار ایران

- نرخ اشتغال استان فارس که برابر با نسبت جمعیت شاغل به جمعیت فعال (شاغل و بیکار) است در سال ۱۳۹۹، ۹۲.۳ درصد بوده است. در مقایسه با کل کشور (۹۰.۴ درصد)، نرخ اشتغال استان ۱.۹ درصد بیشتر است.
- نرخ اشتغال ناقص که نسبت جمعیت دارای اشتغال ناقص (شاغلانی که در هفته مرجع به دلیل رکود، پیدا نکردن کار با ساعت کار بیشتر و ... کمتر از ۴۴ ساعت کار کرده اند) به جمعیت فعال را نشان می دهد، در سال ۱۳۹۹ برای کل کشور ۸.۵ درصد و برای استان فارس ۹.۶ درصد بوده است.

جدول شماره ۶: مقایسه نرخ اشتغال، اشتغال ناقص و سهم آن در کل کشور و استان فارس - ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹

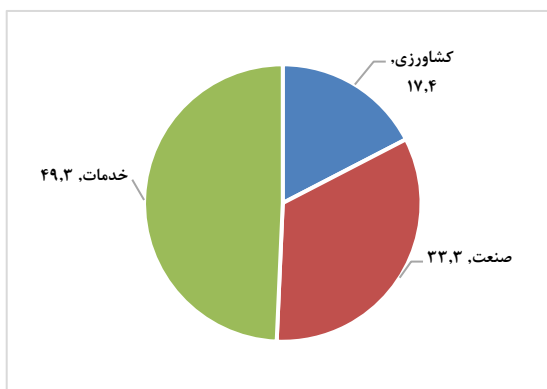
۱۳۹۹		۱۳۹۸		کشور
نرخ اشتغال ناقص	نرخ اشتغال	نرخ اشتغال ناقص	نرخ اشتغال	
۸.۵	۹۰.۴	۸.۹	۸۹.۳	کشور
۹.۶	۹۲.۳	۱۱.۲	۹۲	استان فارس

منبع: مرکز آمار ایران

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس	گزارش	کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰
		تاریخ:

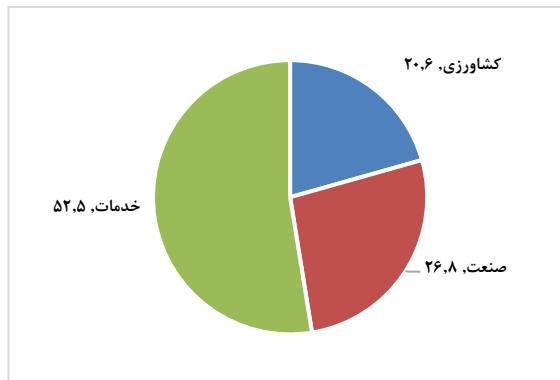
- سهم بخش خدمات از اشتغال استان فارس در سال ۱۳۹۹، حدود ۵۲.۵ درصد، سهم بخش صنعت ۲۶.۸ درصد و سهم بخش کشاورزی ۲۰.۶ درصد بوده است. سهم بخش خدمات، صنعت و کشاورزی برای کل کشور در سال ۱۳۹۹ به ترتیب ۴۹.۳، ۳۳.۳ و ۱۷.۴ درصد می‌باشد.

نمودار ۴: سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از اشتغال کل کشور در سال ۱۳۹۹

منبع: مرکز آمار ایران

نمودار ۵: سهم بخش‌های مختلف اقتصادی از اشتغال استان فارس در سال ۱۳۹۹

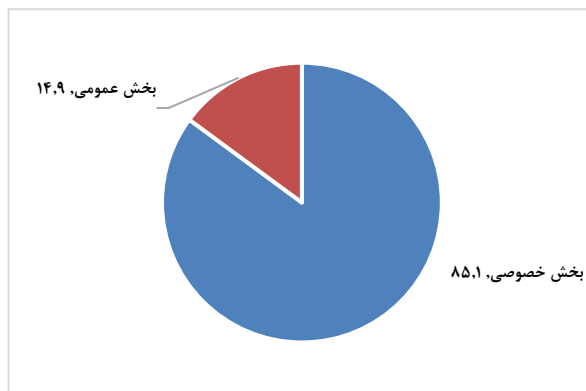

منبع: مرکز آمار ایران

- در سال ۱۳۹۹، ۸۵.۸ درصد از اشتغال استان فارس در بخش خصوصی و ۱۴.۲ درصد از آن در بخش عمومی مشغول به فعالیت بوده است. ۸۵.۱ و ۱۴.۹ درصد از شاغلان کل کشور به ترتیب در بخش خصوصی و عمومی فعالیت داشته‌اند.

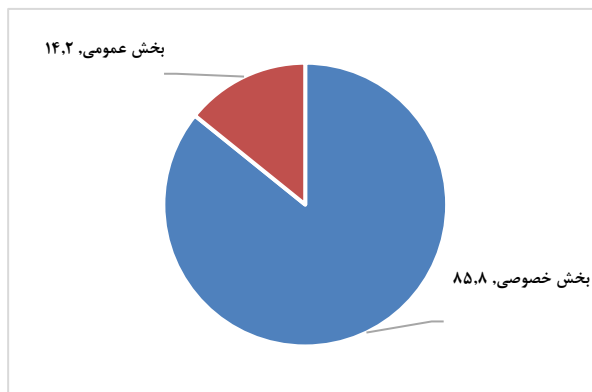
کد مدرک: SCCIM-FR-۰۰۹-۰۰۰	گزارش	اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی فارس
تاریخ:		

نمودار ۶: سهم بخش خصوصی و عمومی از اشتغال کشور در سال ۱۳۹۹

منبع: مرکز آمار ایران

نمودار ۷: سهم بخش خصوصی و عمومی از اشتغال استان فارس در سال ۱۳۹۹

منبع: مرکز آمار ایران

- منبع

- میرشجاعی، فخری و ارضروم چیلر، نسرين (۱۳۸۸). تحلیلی بر شاخص‌های بازار کار در سال ۱۳۸۷. تازه‌های اقتصاد، ۷ (۱۲۵)، ۲۸-۴۵.